

Progressive Education Society's
Modern College of Arts, Science and Commerce
(Autonomous),
Shivajinagar, Pune - 5

First Year of B.A. (Marathi)
(2019 Course)

Course Name: F.Y.B.A.

मराठी सामान्य स्तर

आधुनिक मराठी साहित्य

नेमलेल्या साहित्यप्रकाराचा अभ्यास – कथा : एक साहित्यप्रकार

Prerequisite Courses : 12th Pass

Course Objectives:

१. कथा या साहित्यप्रकाराचा परिचय करून घेणे.
२. कथा या साहित्यप्रकाराचे स्वरूपविशेष आणि महत्त्व समजून घेणे.
३. कथेची संहिता, रचना समजावून घेणे.
४. अभ्यासासाठी नेमलेल्या विविध कथांच्या साहित्याने कथालेखन आणि कथा या साहित्यप्रकाराचे महत्त्व लक्ष्यात घेणे.

Course Outcomes:

१. सामान्य स्तरावरील मराठी या विषयाचा अभ्यास करणाऱ्या विद्यार्थ्यांस स्थूलपणे मराठी साहित्य, मराठी भाषा आणि मराठी संस्कृती यांचा क्रमशः परिचय होईल.
२. मराठी भाषा आणि साहित्यासंबंधी रुची निर्माण होईल.
३. साहित्यास्वाद घेण्याची डोळसक्षमता निर्माण होईल.
४. साहित्याभ्यासातून जीवनविषयक समज विकसित होईल.

Course Contents

Course Code : 19ArMARU101

प्रथम सत्र

Teaching Scheme: TH:4 Hours/Week

Credit : 03

Examination Scheme: CIA : 40 Marks

End-Sem : 60 Marks

Number of Lec. : 54

Chapter 1	कथा : एक साहित्यप्रकार	lectures
	१. कथा : एक साहित्यप्रकार - ओळख २. कथालेखन- स्वरूप-रचना-विशेष	१०
Chapter 2	मराठी कथालेखन	lectures
	१. मराठी कथालेखनाचे स्वरूप २. मराठी कथालेखनातील विविध प्रवाह	१०
Chapter 3	अभ्यासासाठी नेमलेल्या कथा	lectures
	मराठी विनोदी कथा १. म्हैस - पु. ल. देशपांडे २. तक्रार - शंकर पाटील ३. बंडू आणि अमेरिकेची कानउघडणी - गंगाधर गाडगीळ ४. झोप - द. मा. मिरासदार ५. मी आचार्य अत्रे कसा झालो नाही? - मुकुंद टाकसाळे ६. पेज श्री - मंगला गोडबोले	१४
Chapter 4	प्रसारमाध्यमे	lectures

	प्रसारमाध्यम : ओळख आणि गरज प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन १. बातमीलेखन २. वृत्तांतलेखन ३. व्यक्तिविशेष लेख आणि निवेदन	१०
Chapter 5	प्रसारमाध्यम आणि नोकरी व्यवसायातील संधी	lectures
	१. वृत्तपत्र २. आकाशवाणी ३. दूरदर्शन ४. वेब पोर्टल	१०

संदर्भ ग्रंथ :

१. मराठी विनोदी कथा - संपा. द.ता.भोसले
२. कथा : संकल्पना आणि समीक्षा - डॉ. सुधा जोशी
३. मराठी कथा : उगम आणि विकास - इंदुमती शेवडे
४. मराठी कथा रूप आणि परिसर - म. द. हातकणंगलेकर
५. प्रदक्षिणा, खंड १ आणि २, - संपा. अनिरुद्ध कुलकर्णी
६. दलित कथेचा विकास - प्रकाश कुंभार
७. ग्रामीण कथा - स्वरूप - वासुदेव मुलाटे
८. मराठी दलित कथा - अविनाश डोळस

दुसरे सत्र

Course Code : 19ArMARU201

एकांकिका : एक नाट्यप्रकार आणि निवडक एकांकिका

Teaching Scheme: TH:4 Hours/Week

Credit : 03

Examination Scheme: CIA : 40 Marks

End-Sem : 60 Marks

Number of Lec. : 54

Course Objectives:

१. एकांकिका या नाटकप्रकाराचा परिचय करून घेणे.
२. एकांकिकाचे स्वरूपविशेष, महत्त्व समजून घेणे.
३. एकांकिकाचे प्रकार ध्यानात घेऊन, एकांकिकाचे संहिता, रचना समजावून घेणे.
४. एकांकिका आणि समाजव्यवहारा यातील अनुबंध उलगडणे.
५. विशिष्ट प्रसंगानुसार संवादलेखनाची विद्यार्थ्यांकडून तयारी करून घेणे.

Chapter 1	एकांकिका	lectures
	१. एकांकिका - एक नाट्यप्रकार - ओळख २. एकांकिका - स्वरूप - रचना - विशेष ३. मराठी एकांकिकेचे प्रकार	१०
Chapter 2	एकांकिका	lectures
	१. एकांकिकेचा वाङ्मयीन व भाषिक अभ्यास	

	२. मराठी एकांकिका - स्थूल वाटचाल आणि परिचय	१०
Chapter 3	अभ्यासासाठी नेमलेल्या एकांकिका	lectures
	१. विठ्ठल तो आला आला, पु.ल.देशपांडे, (संदर्भ - पुल कित साहित्य, पु.ल.देशपांडे, कॉन्टिनेंटल प्रकाशन, पुणे - ३०, प.आ., २०१९, पृ. २४ ते २५) २. हंडाभर चांदण्या, दत्ता पाटील, नाशिक (रंगभूमी प्रयोग परिनिरीक्षण योग्यता प्रमाणपत्र), अप्रकाशित, २०१६.	१४
Chapter 4	उपयोजित व स्पर्धा परीक्षेसाठी लेखन	Lectures
	१. पत्रलेखन : स्वरूप आणि प्रकार २. पत्रलेखनाचे बदलते स्वरूप : इ-पत्रव्यवहार, प्रात्यक्षिकांसह पत्रलेखन	१०
Chapter 5	आकलन स्वरूप	Lectures
	१. उताऱ्याचे आकलन २. कवितेचे आकलन ३. प्रात्यक्षिकांसह उतारा व कवितेवरील आकलन	१०

संदर्भ ग्रंथ :

१. एकांकिका वाटचाल, भिडे श्री. र. व इतर (संपा.) सोम्येच्या पब्लिकेशन, मुंबई, १९६९.
२. निवडक मराठी एकांकिका, जोशी सुधा (संपा.), साहित्य अकादमी, दिल्ली, १९८३.

३. मराठी वाङ्मयाचा विवेचक इतिहास, जोशी, प्र.न., स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे, २००९.
४. निवडक एकांकिका, देशपांडे वि.भा., १९७७.
५. सर्वोत्कृष्ट मराठी एकांकिका, परांजपे प्रभाकर नारायण, सुपर्ण प्रकाशन, पुणे, १९४४.
६. मराठी एकांकिका तंत्र व विकास, भिडे श्री.रं., सुपर्ण प्रकाशन, पुणे.
७. एकांकिका विचार आणि सर्वोत्तम एकांकिका, पवार जयंत व इतर, नेहरू सेंटर प्रकाशन, मुंबई, १९९३.
८. टॅक्स फ्री आणि इतर एकांकिका, प्रस्तावना, फणसळकर चंद्रशेखर, कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे, १९९५.
९. प्रेमानंद गज्वी : समग्र एकांकिका, गज्वी प्रेमानंद, विजय प्रकाशन, नागपूर, २०११.
१०. उत्तमोत्तम एकांकिका पुरुषोत्तमच्या, सबनीस मिलिंद प्रभाकर, खंड १ व २, महाराष्ट्रीय कलोपासक, पुणे, २०१४.
११. निवडक एकांकिका, भगत दत्ता, अभय प्रकाशन, नांदेड, १९९६.
१२. यशप्राप्त १६ एकांकिका, मसुरकर प्रमोद गोविंद, मित्रसमाज प्रकाशन, गोवा, २०१२.
१३. माझा नाट्यलेखन दिग्दर्शनाचा प्रवास, वि.भा.देशपांडे, उन्मेष प्रकाशन, पुणे, १९८८.
१४. समग्र एकांकिका भाग १ व २, तेंडुलकर विजय, पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई, २००४.
१५. चतुरंगसवाई एकांकिका, (नियतकालीक) चतुरंग परिवार (संपा.), १९८८-२०१२ रौप्यमहोत्सवी वाटचाल, विशेषांक.
१६. मराठी एकांकिका - एक अभ्यास, वीर रामचंद्र गणपती, पीएच.डी. प्रबंध - अप्रकाशित, मार्गदर्शक - मु.श्री.कानडे, सा.फु. पुणे विद्यापीठ, पुणे, १९७९.
१७. मराठी एकांकिकेचे स्वरूप व वाटचाल (१९८० ते २०१०), देवगिरी अर्चना प्रल्हाद, मार्गदर्शक - बाळकृष्ण लळीत, सा.फु. पुणे विद्यापीठ, पुणे, २०१८.

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप व गुण विभागणी आराखडा

अ. अंतर्गत परीक्षा एकूण गुण : ४०

क्र.	परीक्षा	विषय	गुण
१.	गृहपाठ	घटक क्र. १ व २ वर आधारित	१५
२.	गृहपाठ	घटक क्र. ३ व ४ वर आधारित	१५
३.	सादरीकरण	वरीलपैकी कोणत्याही एका गृहपाठाचे वर्गात सादरीकरण	०५
४.	सहभाग आणि उपस्थिती	महाविद्यालयातील विविध कार्यक्रमात सहभाग आणि वर्गातील उपस्थिती	०५

ब. प्रथम सत्रान्त परीक्षा – एकूण गुण ६०

वेळ : तीन तास

गुण : ६०

प्रश्न १ ला

अ. १५० शब्दात - चार प्रश्न विचारणे २ सोडविणे गुण १२

ब. १५० शब्दात - चार प्रश्न विचारणे २ सोडविणे गुण १२

प्रश्न २ रा.

२० शब्दात उत्तरे लिहा. (१० प्रश्न विचारणे ५ सोडविणे) गुण १०

प्रश्न ३ रा

५० शब्दात उत्तरे लिहा. (४ विचारावेत २ सोडविणे) गुण १०

प्रश्न ४ था

दीर्घोत्तरी प्रश्नाची २०० शब्दांत उत्तरे लिहा. (४ विचारावेत २ प्रश्न सोडविणे) गुण १६